

SOLISTEN

Nummer 1

Januar Februar Marts 2018

97. årgang

SOLISTEN

FORBUNDETS KONTOR:

c/o DAF, Dronningensgade 68, 1420 København K
 Åbningstid: torsdag kl. 12-15, Tlf. 33 34 60 13
 uden for kontorets åbningstid 26 66 80 63
 E-mail: mail@solistforbundet.dk
 www.solistforbundet.dk

BESTYRELSEN:

Chresten Speggers, Tove Hyldgaard,
 Pia Gruwier, Michael Due, Nis H. Pedersen
 Pernille Schrøder, Christian Steffensen
 Suppleanter: Ove Mynderup, Stine Rosengren

FORBUNDETS JURIDISKE KONSULENT:

Advokat Judy Jakobsen

REDAKTØR: Chresten Speggers

RUNDE FØDSELSDAGE

Maria Garde 17. feb. 50 år
 Allan Thorsgaard 2. mar. 50 år
 Henrik Metz 9. mar. 70 år
 Susanne Elmark 20. mar. 50 år
 Jürgen Schoop 22. mar. 80 år
 Tom Ernst 27. mar. 75 år
 Ove Mynderup 31. mar. 70 år
 Helene Gjerris 10. apr. 50 år

NYE MEDLEMMER

Lise Baastrup Nielsen, skuespiller/sanger,
 Mette Elsborg, sangerinde/sangskriver,
 Michael Hamilton, sanger/guitarist,
 Maria Hanke, operasanger,
 Elisabeth Holmegaard Nielsen, pianist,
 Jenny Høilund, sanger/entertainer,
 Outi Helena Karjalainen, klassisk sanger
 Joakim Lind Tranberg, sanger/skuespiller
 Peter Morrison, cellist
 Jimmi Roger Pedersen, kontrabassist
 Trinelise Væring, sanger/sangskriver

I mange år har Dansk Solistforbunds medlemsblad SOLISTEN ligget i postkassen i december sammen med julekort og tilbudsaviser med nisser og juletræer på forsiden.

Bestyrelsen besluttede i efteråret, at vente med udgivelsen denne gang til i slutningen af januar, hvor der så måske er lidt bedre tid til at få set bladet igennem, og det forputter sig heller ikke imellem alle de gode tilbud der kommer i december. HVIS da ellers Post Nord får sendt bladet ud! Jeg har på fornemmelsen, at der kan gå op til 14 dage efter at jeg har smidt konvolutterne i postkassen... til I modtager det.

Vi er gået ind i et jubilæums år. Dansk Solistforbund blev stiftet i efteråret 1918. Forsiden er et billede af Forbundets gamle logo, på en tamburstav som jeg har stående inde på kontoret, og har pudset op i anledning af jubilæumsåret.

Som tidligere nævnt – men det kan ikke gøres for ofte – så markerer vi det, med en festlig jubilæumskoncert i Konservatoriets store sal – Søndag den 28. oktober kl. 16.00.

De af jer der ligger inde med gamle minder fx fra forbundets tidligere mærkedage, må meget gerne henvende jer snarest, da vi skal have sammensat en særudgave af Solisten i anledning af jubilæet. Send en e-mail eller ring til mig i kontortiden om torsdagen mellem 12.00 og 15.00 på 3334 6013.

Vores Generalforsamling bliver tirsdag den 8. maj kl. 16.00 i Allegade 10 på Frederiksberg. Skriv gerne datoen ind i kalenderen allerede nu, vi vil nemlig gerne se så mange af vore medlemmer som muligt. Der bliver udsendt indkaldelse med dagsorden i starten af april.

Girokort til indbetaling af kontingent blev udsendt i december, til de medlemmer der ikke er tilmeldt betalingservice.

Husk at melde en eventuel adresse ændring til mail@solistforbundet.dk

CS

I en smuk og velindrettet lejlighed i Vester Voldgade, hvor solen skinner ind af vinduerne en af de første dage i det nye år, har jeg sat mig til rette i sofaen, og tændt for den lille båndoptager. Over for mig sidder Tonny Landy - Æresmedlem i Dansk Solistforbund. Heldigvis behøver jeg ikke sige så meget - Tonny er velforberedt og snakker frit fra leveren, når jeg giver ham et stikord.

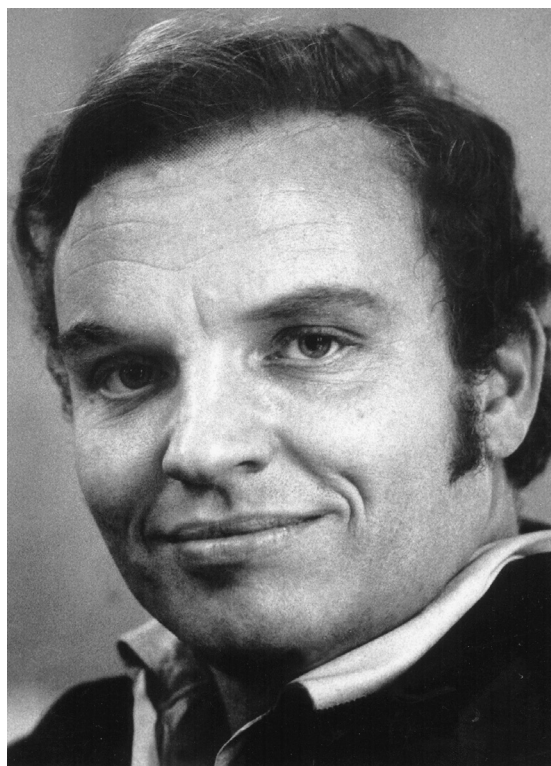
Hvordan var det lige, du fik begyndt på det her med at synge?

Set bagud, så har det næsten altid været andre, der tog beslutningen. Jeg har fået at vide, at jeg sang fra da jeg var 3-4 år gammel, og at jeg sad foran grammofofonen og imiterede den store italienske tenor Beniamino Gigli. Jeg tror på, at alle er født med en kreativ åre, og enten tegner, modellerer, slår på tromme, you name it, og jeg sang.

Det gjorde jeg, så snart der var en mulighed for at optræde ved f.eks. afdansningsballer og den slags. Jeg tror, jeg i virkeligheden altid sang for at udtrykke mig. Var jeg ked af det, så sang jeg, og når jeg var glad, sang jeg.

Da jeg var omkring 10 år deltog jeg i det, der hed "Humørets Parade" i KB Hallen. Her optrådte en stribe af stjerner. I programmet stod Poul Reichhard's navn lige foran mit. Ingvar Blicher Hansen var impresario, og han sørgede for, at jeg kom med. Siden var det Fritz Rustica, der gerne ville arbejde for mig, men det blev nu aldrig aktuelt, og det var nok meget godt.

Senere fik min sanglærer i skolen, Niels Holm, øre for mig. Han gik selv til sangundervisning hos Holger Byrding, som var Det Kgl. Teaters store basbaryton, men frem for alt var Byrding professor i sang ved Musikkonservatoriet i København. Niels Holm tog mig med op til ham. Jeg

Tonny Landy

sang to sange, og så rejste det store menneske sig op og sagde: *Tak fordi De kom. De skal være sanger. De skal på Musikkonservatoriet og De skal synge hos mig!* Da var jeg vel 17 år gammel.

Men det havde min familie slet ikke råd til. Dengang betalte man selv for uddannelsen. Men så sagde Byrding: *Man får friplads, hvis man ved optagelsesprøven får karakteren 14* (det var dengang den højeste karakter). *Jeg skal sørge for, at De får 14.* Og han sad altså ikke selv i optagelseskomiteen. Men jeg blev optaget året efter, og kort tid efter blev det jo en statsinstitution.

Da jeg sagde til min far, at jeg gerne ville synge, bakkede han mig op, men mente, at jeg først skulle have noget *at falde tilbage på*.

Jeg interesserede mig en del for biler, og det kom jeg til at sige, så min far skaf-

fede mig en læreplads. Men skulle jeg have med biler at gøre, så skulle det være de bedste – så jeg blev uddannet som reservedels-ekspedient i Jaguar biler og Volvo. Værkstedet lå ude på Amager, og vi boede ved Damhussøen, så det var en lang tur hver dag på cykel. Men jeg dyrkede meget sport, og havde en fin kondition. Jeg var også ret berømt/berygnet for min appetit. Jeg spiste 16 stykker højt belagt smørrebrød, et stk. wienerbrød, 1 ltr. mælk og en kop kaffe- hver dag!

Men det korte af det lange er vel, at det var fire spildte år. Selvom jeg fortsatte med at arbejde derude, når jeg havde ledige stunder, også efter at jeg kom på konservatoriet. Det betalte faktisk det meste af min uddannelse.

Når jeg tænker bagud, så er det utroligt så megen jord, der blev gødet for mig undervejs. Der er mange, der har åbnet døre for mig, og der var en mening med det hele, selvom det ikke altid var indlysende. Jeg skylder de mennesker meget.

Jeg gik den slagne vej fra konservatoriet til operaakademiet og debuterede den 30. november 1966 på Det Kgl. Teater. Men der kom jo en lille krølhåret mand imellem inden da, nemlig Simon Rosenbaum. Han havde hørt om mig et eller andet sted, og kom ud på værkstedet, og spurgte om jeg ville synge en sang for ham. Resultatet blev, at Simon tog mig med i *Natpariseren*, der lå lige her i Klosterstræde. Det er vist en natklub nu. Her havde Simon sin første kabaret, og her blev jeg hyret. Jeg skrev under på en kontrakt med trio'en Ida og Bent From og Simon Rosenbaum, som skulle fungere som en slags impresarier. Da min vej i løbet af kort tid gik ad andre retninger, opsigte jeg skriftlig denne kontrakt, men Simon som fik mit brev, må have glemt at underrette Ida og Bent, hvilket har medført, at Ida den dag i dag mener, at have

penge til gode hos mig – men det er altså ikke rigtigt.

Jeg var i mine unge år, nybegynder og ukendt med spillets ”regler” og usikker på, hvilken genre jeg skulle vælge. For jeg var dus med de fleste, hvilket bl.a. betød, at jeg fik tilbudt at medvirke hos Volmer Sørensen i hans første sæson i Cirkusrevyen. Da var jeg allerede i gang på Det kgl. Teater, gæstespil m.m. og jeg kunne ikke regne med en rimelig hviletid, inden jeg skulle begynde på teatret. Så jeg måtte sige nej. Volmers idé var, at jeg skulle danne operettepar med Grethe Mogensen (tag den, Tove!).

Reglen på konservatoriet var dengang, at hvis man tog imod et engagement under uddannelsen, blev man smidt ud fra konservatoriet. Jeg kunne altså ikke præsentere mig med mit egen navn, så Simon og partnere fandt en udvej. Jeg fik en jakke på, som jeg har endnu, og på ryggen af den stod der STEMMEN. Større kunne det ikke blive.

Vi fik stor succes og megen omtale, hvilken af en eller andet grund medførte, at tre herrer fra ledelsen på Musikkonservatoriet, uafhængige af hinanden en aften kom ned i cabaret'en – og jeg tænkte: *Nå, nu ryger du ud.* Men da de efter forestillingen kom hen til mig, sagde de: *Tak for en dejlig aften. Er de sød at lade være med at sige til nogen, at vi har været her.* Jeg arbejdede med Simon i 9 år på Jarmers Plads. 1 måned om året i 9 år, og besøgte cabaret'en de øvrige måneder, hver gang nye kunstnere kom til. Desuden optrådte vi rundt omkring i landet, og tog turen i Simons lille folkevogn. Det var en god tid, hvor jeg lærte en masse små tricks om bl.a. at bevare intimiteten og bruge den, også når man står på de større scener.

Min første plade *På langfart*, hvor jeg bl.a. sang med Holger Fællessanger, udkom

vist nok i 1949 og i 1966 min første soloplade *Den blå Anemone*, og den næste plade fra 1968 hed *Året rundt i danske sange*, plus nogle flere. Jeg har gerne selv taget initiativet til meget af det jeg har indsunget.

Jeg optrådte også i Berlingske Tidende's "Pingklubben" og var bestemt også interesseret i Politikens "Solbyscenen", for der var Lone Hertz - og hende var jeg lidt lun på. Men det blev Pingklubben (undskyld Lone!), og her var Erik Bertner og Ove Sprogøe som undervisere, og de opmuntrede mig til at blive skuespiller. Vi spillede hvert efterår på Nørrebro Teater i efterårsferien. Forskellige eventyrspil. Jeg begyndte med Soldaten i "Fyrtøjet". Pingklubben havde optrædener over hele landet. Hvert år sang vi på Plænen i Tivoli, og til forskellige havnefester rundt om i landet. Da jeg var 15 år, havde jeg optrådt i de fleste store byer i landet.

Jeg spillede også fodbold. I KB. Senere skiftede jeg til HELLAS. Men det skulle jeg måske ikke have gjort, fordi jeg senere fik at vide, at man havde kig på mig i KB. Selv Gunnar Nu sagde - du skal gå tilbage til KB, så kommer du på landsholdet. Jeg var målmand i 15 år. Jeg kan møde folk den dag i dag der siger: *Jeg spillede mod dig engang. Hvad laver du egentlig i dag?*

Jeg forbinder min barndom og ungdom med ensomhed. Måske fordi jeg blev født lige inden anden verdenskrig. Det betød, at min far næsten aldrig var hjemme. Han var frihedskæmper. Han var i Norge for at tjene penge, og blev senere taxa chauffør. Jeg havde dejlige forældre, det må jeg sige. Men de blev skilt, og det var aldeles forfærdeligt. Jeg lærte aldrig min far rigtigt at kende. Jeg holdt ham i hånden den dag han døde, men jeg husker, at jeg tænkte: *Hvem var den mand?* Så jeg

knyttede mig ofte til mandeidoler, som fik en slags faderstatus hos mig. Jeg ved, at min far elskede mig, men han voksede op forældreløs, og kunne ikke verbalt udtrykke sine følelser. Når han havde overværet en af mine optrædender, gav han mig ingen ros, men gav sig til at rette f.eks. på mit slips. Jeg har aldrig lært, på en naturlig måde, at tage imod ros, og har derfor altid væbnet mig med en kvik replik.

Jeg har senere mødt mange, som sagde: Åh din far, den dejlige mand. Han var så morsom. Men den side af ham kendte jeg ikke. Jeg følte mig alene med mine fejltagelser og beslutninger, og jeg traf dem selv. Det er måske derfor, at jeg føler, at der er så mange andre, der har hjulpet mig undervejs.

Blev du engageret til Det Kgl. Teater så snart du var uddannet?

Ja, og jeg var selvfølgelig meget interesseret i at synge de største hovedroller. Det kom ikke bag på nogen, men jeg debuterede ironisk nok med det mindste man kunne finde, nemlig Don Curzio i "Figaros Bryllup". Han kommer først ind i sidste akt. Stærkt beruset, og skal ikke synge, men kun stamme. Mindre kunne det ikke blive. Dengang var traditionen, at når man debuterede, så mødtes alle de øvrige medvirkende lige inden forestillingen begyndte, og sparkede debutanten i bagdelen. Det nåede vi aldrig, fordi jeg først var med i fjerde akt. Jeg gik faktisk i biografen, men var på teatret i god tid. Så skete der det guddommelige kan man vel godt sige, at Ellen Wither, som sang Cherubino, og Ib Hansen der sang Greven, så mig stå ude i kulissen lige før jeg skulle ind, så løb Ellen Winther ud til mig og sagde: *"Ja, han kan godt synges med røde hunde...!"* og så sparkede hun mig bagi, og løb ind igen, og så kom Ib Han-

sen ud og gav mig et los bagi og et pøj-pøj, og så var vi nære venner lige siden. Der skete i øvrigt det grotesk morsomme, at en af de kvindelige medvirkende angreb mig bag fra, mens jeg stod i kulisserne og ventede på min entré. Med et ordentligt tag greb hun fat i mine ædlere dele, og da jeg reagerede med et brøl, skreg hun forfærdet "Undskyld, jeg troede, det var Niels Brincker!!"

Senere sang jeg en mindre rolle i Salome, og Gaston – den unge mand i La traviata, som præsenterer Alfredo for Violetta. Siden blev jeg selv Alfredo, hvor det var Poul Bundgaard der præsenterede mig. Det blev ved det i to år. Vi er nu i 1968 – og jeg havde fået tilbud fra Lübeck operaen, og Tove fra Klagensfurt. Men Tove lod mig tage til Lübeck, og afskrev sig fra gæstespil. Der var jeg i et år, men begge mine forældre blev syge, og havde det dårligt med, at jeg var væk. Jeg talte med deres læger, som sagde: *De holder ikke så længe, så hvis du skal have glæde af dem, skal du tage hjem.* Så tog jeg hjem – og så blev de begge hurtigt raske, og levede i flere år.

Jeg blev engageret til Jyske Opera til to forestillinger, og jeg manglede i det hele taget ikke jobs. Men i Göteborg var der en af mine gode venner, Ghita Nørbys lillebror Claus Nørby. Vi gik på operaskolen sammen. Han gik til ledelsen i Göteborg, og foreslog, at de tog kontakt til mig. De ringede, og jeg kom derop og sang to arier, og de ville gerne skrive kontrakt på stedet.

Så gik vi på kontoret, og de sagde "og navnet er? Tonny Nuppenau. Så blev der dødsens stille. *Hvabehar?* Jeg stavede det, og så svarede de: *Det går ikke. Man kan ikke have det navn i Sverige, det giver associationer til en lille drengs tissemand.* Og det går jo ikke i neon. Jeg havde Gösta Swarck som impresario, og han

sagde: Du må skifte efternavn. I England vil de heller ikke kunne udtale det".

Hvem kom på navnet Landy?

Det gjorde min impresario. Det skulle være et navn med to stavelser, og der måtte ikke være andre der hed det. Det var der så alligevel. En Cognac. Jeg fik en flaske tilsendt engang.

Der var en dame som fulgte mig i mange år, både i Pingklubben og i forskellige radio og tv udsendelse. Hun syede hatte, og holdt til øverst oppe i tårnet på Rosenørns Alle. Hun hed fru Tone. Hun tog sig af mig. Ja... hun tog sig af de fleste mænd, men ikke på den måde. Når hun var på vej hjem, kunne hun godt finde på, at gå tilbage til det busstoppested, hvor hun lige var stået af, og give en fremmed mand et kys lige på munden og sige: Det var lige hvad du trængte til! Hun opdrog mig. Jeg kom ofte for sent, og var altid lidt for hurtig i replikken. Hun ringede mig op i forbindelse med, at jeg skulle skifte navn. Jeg havde sagt til Gösta, at han ikke måtte offentliggøre det, før jeg sagde til, fordi min far ikke skulle læse det i avisen. Men det stod alligevel i avisen to dage efter, at jeg havde skiftet navn.

Tone sagde: *Jeg hører min dreng, at du skal skifte navn, og min familie og jeg har besluttet, at vi gerne vil adoptere dig., Du skal hedde Tonny Bonnén – det vil jeg gerne have.* Men sådan blev det ikke, og det blev hun vist lidt stødt over.

Senere, da hun var syg og skulle dø, og lå i en kæmpe seng inde i lejligheden på Nicolaj Plads, kom jeg og sang danske sange for hende. Det medførte, at jeg skulle synge ved hendes begravelse fra Holmens Kirke, som var stop fyldt.

Jeg sang Aladdins vuggevise.

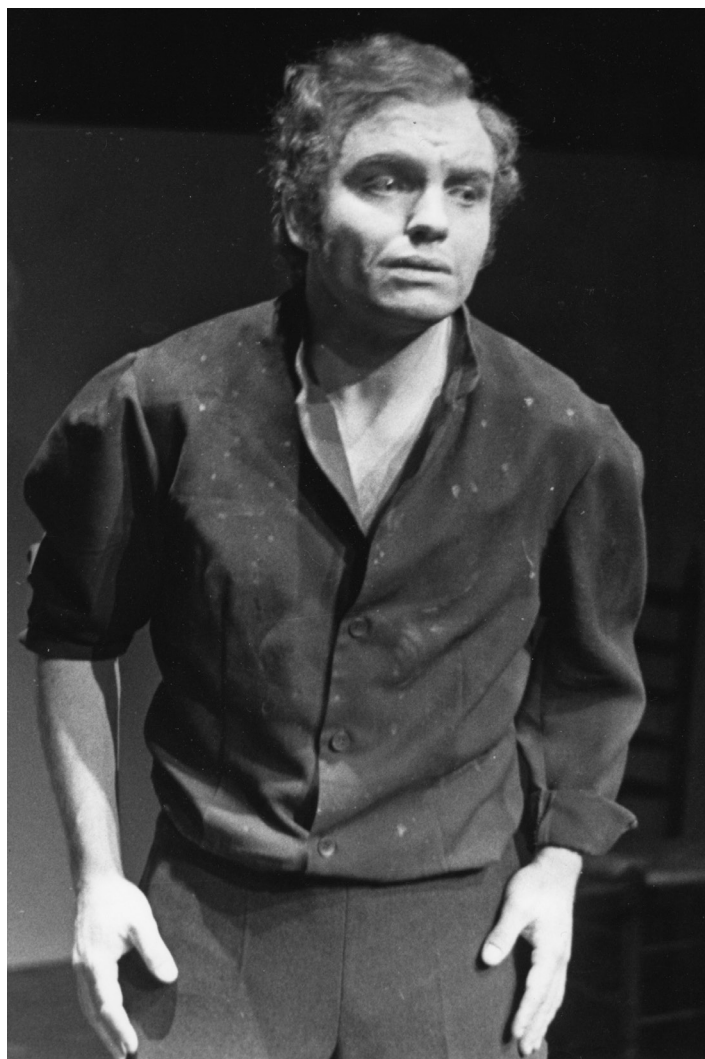
Der er 7 vers. Da jeg havde sunget andet vers, rejste alle børnene sig op, og gik hen og lagde hånden på kisten.

Jeg er meget glad for, at jeg mødte fru Tone.

Jeg kom til Sverige med efternavnet Landy. Efter nogle små roller fik jeg debut som Rodolfo i La Bohème. Gösta Wiinberg var på første hold. Jeg var på andet hold. Jeg var par med Helena Döse. Vi fik top anmeldelser, og kom på forsiden af de store svenske aviser. Min stemme voksede hurtigt i de år, og jeg sang over 100 forestillinger om året i Göteborg. Det var virkelig en god skole i praksis for mig. Vi sang på skoler, på museer, mindre teatre osv.

Jeg beholdt min kontakt, både med Det Kgl. Teater og Jyske Opera, i samtlige 9 år hvor jeg var i Göteborg. Fra 1970 til 79. Rygtet om succes'en nåede også Kgs. Nytorv, og en dag ringede daværende Teaterchef Per Gregaard fra København: *Vi vil gerne have Dem hjem igen. Har de nogensinde sunget Hertugen i Rigoletto?* I den situation siger man ja – uanset om det er dagen efter den skal opføres. Han ville sende datoerne til mig. Lidt senere samme dag blev jeg igen afbrudt under en prøve, og det var igen Per Gregaard der ringede og sagde: *Vi glæder os meget til at se Dem.* Det var ikke almindeligt dengang. Og nu kom der ikke flere Don Curzio i Figaros Bryllup. Frem til 1978 var jeg 50 % i København og 50 % i Göteborg. Men jeg sang også på Drottningholm i "Elskovsdrikken", som nok var min bedste rolle af dem alle. Den skulle gå i et år. Den gik i fire. Jeg sang også La traviata i Malmö, samt Bohème, Tius, Trane-fjerende, Tintomara m.fl.

Jeg sang på English National Opera i London, som repræsentant for det svenske musikliv. Kunstnerisk set er det nok Sverige, der har udfordret mig mest. Jeg blev formand for operasolisterne på Det Kgl. Teater i 1975 og kom 1983 i

bestyrelsen for Solistforeningen af 1921, og var i bestyrelsen for Dansk Skuespillerforbund i 14 år. Desuden var jeg formand for Operaakademiet i 14 år fra 1980 til 1994. Så jeg har taget min tørn, også fagpolitisk. Jeg har indtil nu været tillidsmand i en eller anden sammenhæng inden for vores branche i 43 år.

Af private grunde gav jeg afkald på en international karriere, selv om jeg kunne have debuteret som Ferrando i "Cosi fan tutte" på The MET. Jeg har intet til gode! I 1994 blev jeg pensioneret fra Det Kgl. Teater.

Ligesom du selv blev godt modtaget i sin tid, så har du jo også været med til at åbne døre for den nye generation af sangere. Fundet talent og hjulpet dem videre.

Jo, når jeg ser tilbage, så er der hele tiden nye begyndelser. Jeg mener, hvis ikke det var sket eller den eller den havde henvendt sig eller fået en ide, hvilken vej var det så gået?

Jeg har haft stor glæde af, at undervise mange og følge en hel generation af nye sangere, og også selv sunget sammen med nogle af dem.

I 1966 hvor jeg blev ansat ved Det Kgl. Teater blev jeg gift med Tove Hyldgaard - og har været det lige siden. Hun er min trofaste støtte, som jeg altid har kunnet holde fast i.

Har du et godt råd, til den unge generation af solister, der jo ikke længere bliver fast-ansat nogen steder, men må basere livet på en mere usikker freelance tilværelse?

Lola Baidel skrev i sin tid en digtsamling der hed: *Du skal vande din have*. Det er det, vi kan gøre bl.a. via Solisterier. Hvis du satser udelukkende på en udenlandsk karriere, så er karrieren slut, når du vender hjem. Man er nødt til at holde sit instrument i form, også når man har lange pauser og det har Tove og jeg været heldige at få lov til, ved at optræde meget også herhjemme. Hvis man ikke kommer ud, og får brugt sig og bevæget sig, så får man *ringrust* som det hedder i boksnings. Når man arbejder i det små, bliver man bedre i det store.

Den 10. marts kl. 15.00 er Tonny solist i Solisterier i Revymuseet på Frederiksberg, hvor han fortæller om livet *Fra blok-vogn til Det Kgl. Teater*.

INDTRYK FRA SOLISTERIERNE RUNDT I LANDET

Ann-Mari Max Hansen - Revymuseet

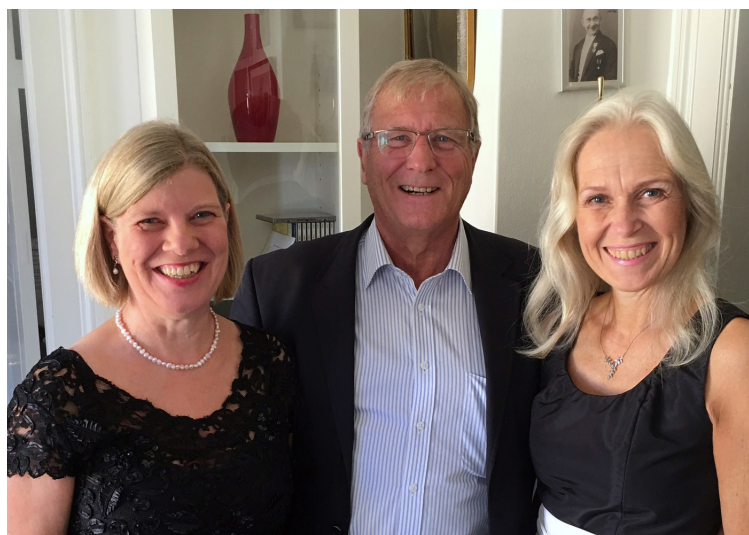
Trine Gadeberg - Revymuseet

Nis Bank Mikkelsen - Revymuseet

Dirch & Dario - Revymuseet

Birgit Lyngholm, Ellen Tang Kristensen, Bjarne Lisby, Revymuseet

Thomas Pakula, Rikke Buch, Peter Nørgaard, Aarhus

Jan Svarrer, Jenny Høiland, Morten Weddendahl,
Aarhus

Thomas Rischel og Elsebeth Dreisig, Ålborg

Publikum i Sønderborg

Cecilia Lindwall, Thomas Koppel, Carol Conrad,
Sønderborg

Chresten Speggers, Henrik Krogsgaard, Susse Wold,
Gert Henning Jensen, Sønderborg

Peter og Claus Ettrup Larsen, Esbjerg

Bodil Heister, Vordingborg

Marianne Mortensen og Michael Vesterskov, Slagelse

REVYMUSEET I 25 ÅR

Søndag den 4. marts 2018

kl. 16.00 i Folketeatret

En støtteforestilling til fordel for Danske Revyvenner og Revymuseet

Henrik Krogsgaard er kapelmester • Pernille Schrøder er vært

En perlerække af landets bedste revykunstnere optræder vederlagsfrit denne søndag, oplev bl.a.

*Lisbet Dahl
Karsten Jansfort
John Batz
Jan Svarrer
Susanne Breuning
Lisbeth Wulff*

*Niels Ellegaard
Henrik Lykkegaard
Rasmus Krogsgaard
Lisbeth Kjærulff
Kiki Brandt
Peter Bom*

*Bodil Jørgensen
Rikke Buch
Anne Karin Broberg
Charlotte Guldberg
Michael Hasselflug
Katja Holm*

Billetter á kr. 250 bestilles på www.billetten.dk